

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih: 29 Eylül 2025

Sayı: 14090

34651

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Milli Eğitim Bakanı Sayın Yusuf Tekin tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Rahmi Aşkın TÜRELİ
İzmir Milletvekili

2004 yılından önce Türkiye’de Türk Medeni Kanunu’na göre kurulmuş 608 kamu vakfı bulunmaktaydı. Bunlar genellikle kamu kurumunu, kamu kurumundaki personeli veya her ikisini birden desteklemek amacıyla faaliyette bulunuyordu.

Bununla birlikte, bu vakıfların kurduğu ticari işletmelerin kamu kurumlarına ait veya tahsisli kamu taşınmazlarında yürüttüğü ticari faaliyetlerden gelir elde etmeleri, işletme ve şirketlerinin Devlete ait bina, araç ve gereci ücretsiz veya sembolik ücretlerle kullanmalarının ticari hayatta haksız rekabete yol açtığı gözleniyordu.

Bu çerçevede, 2004 yılında çıkarılan 5072 sayılı Dernek ve Vakıfların Kamu Kurum ve Kuruluşları ile İlişkilerine Dair Kanunla dernek ve vakıfların Devlete ait bina, araç ve gereci ücretsiz veya sembolik ücretlerle kullanmaları yasaklanmıştır. Ancak Kanunla kurulan vakıflar bu Kanunun kapsamı dışında tutulmuştur.

Kamu vakıflarının yukarıda sayılan sakıncalarına rağmen, AKP iktidarı tarafından son dönemde bazı Kamu İdarelerinde ilgili kamu kuruluşu tarafından kamu hizmeti olarak yerine getirilmesi gereken hizmetleri de kapsayacak şekilde, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’na aykırı olarak “Vakıf ” adı altında yeni gelir toplayan ve harcama yapan üniteler oluşturulmaktadır.

2007 yılında 5653 sayılı Kanunla Yunus Emre Vakfı, 2016 yılında 6721 sayılı Kanunla Türkiye Maarif Vakfı, 2023 yılında 7430 sayılı kanunla Antalya Diploması Forumu Vakfı ile 7439 sayılı Kanunla Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Vakfı, 2024 yılında ise 7512 sayılı Kanunla Dışişleri Teşkilatını Güçlendirme Vakfı kurulması kurulmuştur.

Bu vakıfların Türk Medeni Kanunu’na göre değil Kanunla kurulmalarının altında yatan neden kanunla kurulan vakıfların 5072 sayılı Kanunun kapsamı dışında tutulmuş olmasıdır. Zira kanunla kurulan vakıflar, kamu binalarını, personelini, kamu kaynaklarını kullanabilmekte, bunlara bütçeden para aktarılabilen, vakıflar da bu parayı herhangi bir bütçe kısıtı olmadan, TBMM’ye hesap vermeden harcamaktadırlar. Bunlar üzerinde kamu kaynaklarını kullanmalarına karşın Sayıştay’ın herhangi bir denetim yetkisi de bulunmamaktadır.

Diğer taraftan, uygulamada bu vakıflar sayesinde, kamu yöneticilerinin, vâkıfların organlarına atanan, eş, dost, akraba ve yandaşların 237 sayılı Taşit Kanunu, 2946 sayılı Kamu

- Konutları Kanunu (Lojman Kanunu) vb. kanunlarla getirilen kısıtlamaları aşarak, lüks konut, lüks taşıt kullanabilmelerine olanak sağlanmakta ve yaşam konforlarını bu vakıflar eliyle kamu kaynağı kullanarak artırabilmeleri sağlanmaktadır. Ayrıca bu vakıf kaynaklarından yapılan harcamalarda Tasarruf Tedbirleri uygulanmamaktadır.

Bunun sonucunda, bu vakıflar kamuda mali disiplini bozmakta ve bütçe birliği ilkesini zedelemektedir. Oysa, Bütçeden yapılan harcamalar Sayıştay, dolayısıyla TBMM denetimine tabi bulunmaktadır. Ayrıca bütçe kapsamında yapılan harcamalarla ilgili olarak çeşitli prosedürler uygulanabilmektedir. Bununla birlikte, kamu kaynaklarını kullanmalarına rağmen kamu vakıflarında Sayıştay denetimi yoktur.

Özet olarak; tüzel kişiliğe haiz ve Kanunlarında belirtilen hususlar dışında özel hukuk hükümlerine tabi olarak faaliyet gösteren bu vakıflar kamu kaynağı kullanmakta olmalarına rağmen tam anlamıyla Sayıştay denetimine tabi bulunmamakta, düzenleyecekleri ihaleler açısından 4734 sayılı Kanun hükümlerine tabi bulunmamakta ve ayrıcalıklı bir personel rejimi uygulayarak çalıştırdıkları personele yüksek düzeyde aylık ve maaşlar ödemektedirler. Bu vakıfların yönetim organlarının bazı üyeleri aynı zamanda bağlı olunan Bakanlığın çift maaşlı bürokratlarından oluşmaktadır.

Bu tespitlerden hareketle;

- 1- 'Bütçe Birliği' ilkesine aykırılık teşkil eden vakıf uygulamalarının birisinin Bakanlığınız bünyesinde kurulmasının sebebi nedir?
- 2- Türkiye Maarif Vakfının kendisine bağlı şirket kurabilmesi konusunda Bakanlığınızın görüşü nedir?
- 3- Türkiye Maarif Vakfına kuruluş tarihlerinden itibaren Bakanlığınız bütçelerinden aktarılan kaynak tutarlarını yıllar itibarıyla açıklar mısınız?
- 4- Bu vakfın denetim kurullarında görev yapan Bakanlığınız temsilcileri tarafından size özel raporlama ve bilgilendirme yapılmakta mıdır?
- 5- Bu vakıfa Bakanlığınızca uygulanan bir denetim prosedürü var mıdır?
- 6- Söz konusu kanunla kurulan bu vakfı Bakanlığınıza bağlı denetim kurumları vasıtasıyla periyodik olarak denetlettiriyor musunuz?
- 7- Vakıf hangi ülkelerde faaliyet göstermektedir?
- 8- Vakfa ait eğitim kurumu ve yurt sayısını ülkeler itibarıyla ayrıntılı olarak açıklar mısınız?
- 9- Vakıfta kaç personel çalışmaktadır?
- 10- Yurt dışında görevlendirilen personel hangi esaslarla seçilmektedir?
- 11- Söz konusu personel seçiminde yabancı dil düzeyi aranmakta mıdır?
- 12- Kurulduğu tarihten bu yana devir alınan eğitim kurumu ve yurt sayısını yıllar itibarıyla ayrıntılı olarak açıklar mısınız?

- 13- Yurt dışında insanlığın ortak birikim ve değerlerini esas alarak örgün ve yaygın eğitim hizmetleri vermek ve geliştirmek amacıyla okul öncesi eğitimden üniversite eğitimine kadar tüm eğitim süreçlerinde burslar vermek, okullar, eğitim kurumları ve yurtlar gibi tesisler açmak, yurt içi de dâhil olmak üzere bu kurumlarda görev alabilecek eğitmenleri yetiştirmek, bilimsel araştırmalar ve araştırma-geliştirme çalışmaları yapmak, yayınlar yapmak ve metotlar geliştirmek ve faaliyet gösterdiği ülkenin mevzuatına uygun diğer eğitim faaliyetlerini yürütmek gibi amaçlarla Bakanlığınız bünyesinde kurulan Türkiye Maarif Vakfında Bakanlığınızın gözetim ve denetim zafiyeti söz konusu mudur?
- 14- Söz konusu vakfın harcama, personel edinme ve çalıştırma prosedürlerinin daha belirgin yasal kurallara bağlanması gerektiğini düşünüyor musunuz?
- 15- Uygulama ve faaliyetleri açısından bakıldığında, gerek mevcut kamu mali yönetimi ve denetimi sistemi, gerekse istihdam ettiği personele sağladığı özlük hakları bakımından kamu personel rejiminde ikili bir görüntü oluşturan ve önümüzdeki dönemde büyük miktarlara ulaşacak mali kaynaklara sahip olmaları beklenen söz konusu vakıfların Sayıştay'ın ve T.B.M.M.'nin denetimine tabi tutulmaması konusundaki görüşünüz nedir? Bu konuda herhangi bir girişiminiz olacak mıdır?